

ประโยค ป.ธ. ๙

แปล ไทยเป็นมคร

สอบ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๑. ส่วนพวกคนผู้องคาส ที่มีรูปงาม นำเลื่อมใส อาบน้ำสะอาดหมดจด ปลูกไม้สวयงาม หอมฟุ้งด้วยกลิ่นรูป น้ำอบ และดอกไม้ ประดับตกแต่งด้วยผ้า อาภรณ์หลากสี สะอาด น่าชื่นใจ มีปกติทำด้วยความเคารพ ผู้เช่นนั้น ย่อมเหมาะแก่คนโทสจรัตนัน แม้ข้าวต้มข้าวสวยและของขบฉันก็มีสีสวย มีกลิ่นหอม และมีรสอร่อย มีโอชา งามชวน น่าชื่นรมย์ใจ ประณีตโดยอาการ ทั้งปวง มีเพียงพอแก่ความต้องการ ย่อมควร(แก่คนโทสจรัตนัน) แม้อิริยาบถก็คือการนอนหรือการนั่ง ย่อมควรแก่คนโทสจรัตนัน อารมณ์ก็คืออารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บรรดาบรรณกสิณมีนิลกสิณเป็นต้น ที่มีสปีริตสุทธิดี ย่อมควร (แก่คนโทสจรัตนัน) รวมความว่า วิธีดังกล่าวมานี้ ย่อมเหมาะแก่คนโทสจรัตนัน ๑

เสนาสนะที่หันหน้าตรงทิศ ไม่คับแคบ ซึ่งเป็นสถานที่เมื่อนั่งแล้ว แม้ทิศทั้งหลายก็ปรากฏเปิดโล่ง ย่อมควรแก่คนโมหจรัตนัน บรรดาอิริยาบถทั้งหลาย การเดินจงกรม ย่อมควร(แก่คนโมหจรัตนัน) ส่วนอารมณ์ที่ย่อมขนาดกระดิ่ง หรือขนาดขันน้ำ ย่อมไม่ควรแก่คนโมหจรัตนัน ๑ เพราะว่า ในโอกาสที่คับแคบ จิตย่อมถึงความลุ่มหลงมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น ดวงกสิณใหญ่ กว้างขวาง ย่อมควร(แก่คนโมหจรัตนัน) ๑ วิธีที่เหลือ เหมือนกับวิธีที่กล่าวแล้ว สำหรับคนโทสจรัตนันเอง รวมความว่า วิธีดังกล่าวมานี้ ย่อมเหมาะแก่คนโมหจรัตนัน ๑

๒. วิธีที่กล่าวไว้แล้วในคนโทสจรัตนันแม้นทั้งหมด ย่อมเหมาะแก่คน สัทธาจรัตนัน ในส่วนบรรดาอารมณ์ทั้งหลายเมื่อนุสสติก็มีภูฐาน ก็ควรแก่คน สัทธาจรัตนัน ๑ ในวิธีมีเสนาสนะเป็นต้น คำที่จะพึงกล่าวว่า วิธีชื่อนี้ ย่อมไม่ควร ดังนี้ ย่อมไม่มีแก่คนพุทฺธิจรัตนัน ๑ เสนาสนะที่เปิดโล่ง หันหน้า ตรงทิศ ซึ่งเป็นสถานที่เมื่อนั่งแล้ว ย่อมปรากฏอารามป่า และสระโบกขรณี

ที่น่ารื่นรมย์ใจ ทิวแถวหมู่บ้าน ตำบล ชนบท และเทือกเขาทั้งหลายทอดแสง
สีเขียว ย่อมไม่ควร แก่คนวิตกจริต ฯ เพราะว่า เสนาสนะนั้น ย่อมเป็นปัจจัย
แก่ความฟุ้งซ่านแห่งจิตที่เดียว ฯ เพราะฉะนั้น คนวิตกจริตนั้น ควรอยู่
ณ เสนาสนะที่ลึกเข้าไป หันหน้าเข้าซอกเขา มีป่ากำบัง เช่นกับหลืบท้องช้าง
และถ้ำพระมหินทเธระ ฯ แม้อารมณ์ที่กว้างขวาง ก็ไม่ควรแก่คนวิตกจริตนั้น ฯ
เพราะว่า อารมณ์เช่นนั้น ย่อมเป็นปัจจัยแก่ความฟุ้งซ่านแห่งจิตด้วยอำนาจ
จิตก ฯ ส่วนอารมณ์ที่ย่อม ย่อมควร(แก่คนวิตกจริตนั้น) ฯ วิธีที่เหลือ เหมือนกับ
วิธีที่กล่าวแล้ว สำหรับคนราคจริตนั่นเอง รวมความว่า วิธีดังกล่าวมานี้
ย่อมเหมาะแก่คนวิตกจริต ฯ นี่เป็นความพิสดารโดยการกำหนดประเภท
เหตุเกิด การอธิบายความ และการกำหนดวิธีที่เหมาะสมแห่งจริยาที่มาแล้ว
ในคำว่า อุตตโน จรียานุถุ นี้ ฯ

แต่ว่ากรรมฐานอันอนุภูถแก่จริยา ยังมีได้ทำให้แจ้งด้วยอาการทั้งปวง
มาก่อน เพราะว่ากรรมฐานนั้นจักมีแจ้งโดยแท้ในความพิสดารแห่งบทมาติกา
อันจะกล่าวเป็นลำดับ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๙

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ปริเวสกา ปนสฺส เย โหนติ อภิรุปา ปาสาทิกา สุนหาตา
 สุวิลิตตา ฐปฺวาสกุสุมคณฺฐสุรภิโน นานาวิราคสุจิมฺนุณฺณวตฺถาภณ-
 ภูมิณฺฑิตา สกุกจการิโน ตาทิสา สปปายา ยากุคฺคตฺตชฺชกมฺปิ วมฺณคณฺธ-
 รสสมฺปนฺนํ โอชวณฺตํ มโนรมํ สพฺพาการปณฺธิตํ ยาวตฺถถํ วมฺณฺญติ
 อิริยาปโถปิสฺส เสยฺยา วา นิสฺซชา วา วมฺณฺญติ อารมฺมณํ นีลาทิสฺส
 วมฺณกสิณฺณสุ ยงฺกิลฺลิจิ สุปริสุทฺทวณฺณนฺติ อิทํ โทสจฺริตสฺส สปปายํ ฯ

โมหจฺริตสฺส เสนาสนํ ทิสามฺขํ อสมฺพาธํ วมฺณฺญติ ยตฺถ นิสินฺนสฺส
 วิวฺหา ทิสาปี ขายนฺติ อิริยาปเถสุ จงฺกโม วมฺณฺญติ อารมฺมณํ ปนสฺส
 ปริตฺตํ สุปฺปมตฺตํ วา สรารวมตฺตํ วา น วมฺณฺญติ ฯ สมฺพาธสฺมี หิ
 โอกาเส จิตฺตํ ภิชฺชโย สมฺโมหมาปชฺชติ ตสฺมา วิปฺลํ มหากสิณํ วมฺณฺญติ ฯ
 เสสํ โทสจฺริตสฺส วุตฺตตทิสเมวาทิ อิทํ โมหจฺริตสฺส สปปายํ ฯ

๒. สทฺธจฺริตสฺส สพฺพมฺปิ โทสจฺริตมฺหิ วุตฺตวิธานํ สปปายํ
 อารมฺมณฺณสุ จสฺส อนุสฺสติกมฺมฏฺฐานมฺปิ วมฺณฺญติ ฯ พุทฺธิจฺริตสฺส
 เสนาสนาทิสฺส อิทํ นาม อสปปายนฺติ นตฺติ ฯ วิตกฺกจฺริตสฺส เสนาสนํ
 วิวฺหา ทิสามฺขํ ยตฺถ นิสินฺนสฺส อารามวนโปกฺขรณิรามณฺเอยฺยกานิ
 คามนิคมชนปทปฏฺิปาฏิโย นีโลภาสา จ ปพฺพตา ปณฺณายนฺติ ตํ น
 วมฺณฺญติ ฯ ตํ หิ วิตกฺกวิธาวนสฺเสว ปจฺจโย โหติ ฯ ตสฺมา กมฺภีเร
 ทธิมฺเข วณฺปิฏฺจณฺเน หตฺถิกฺกจฺฉิปปการมฺหิณฺทกฺุหาสทิสฺเส เสนาสนเณ วสิตพฺพิ ฯ
 อารมฺมณมฺปิสฺส วิปฺลํ น วมฺณฺญติ ฯ ตาทิสํ หิ วิตกฺกวเสน สนฺธาวนาย

ปัจจุโย โหติ ฯ ปริตต์ ปน วฏฺฏติ ฯ เสสํ รากจริตฺตสฺส วุคฺคตฺตทิสเมวาทิ
 อิทํ วิตฺตกฺกจริตฺตสฺส สปปายํ ฯ อयํ อคฺคตโน จริยานุกุลนฺติ เอตฺถ
 อากตฺตจริยานํ ปเลทนิทานวิภาวนสปปายปริจฺเจทโต วิตฺตาโร ฯ

น จ ตาว จริยานุกุลํ กมฺมฏฺฐานํ สพฺพากาเรน อาวีกตํ ฯ ตณฺหิ
 อนนฺตรสฺส มาติกาปทสฺส วิตฺตาราณ สยเมว อาวีกวิสฺสติ ฯ